

Nordiska trepartssamtal

Enligt artiklarna 45 och 56 i Helsingforsavtalet har Nordiska rådet den 26 mars 2015 antagit nedanstående framställning efter förslag av Näringsutskottet.

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att genomföra årliga konferenser med trepartssamtal som modell inom ett arbetsmarknadsområde där konstruktiva lösningar på aktuella men även strukturella hinder kan diskuteras

Köpenhamn den 26 mars 2015

Höskuldur Þórhallsson

President

Britt Bohlin

Rådsdirektør

BETÄNKANDE ÖVER MEDLEMSFÖRSLAG

Nordiska rådet

Fremst. 2/2015

Tidigare nummer:
A 1623/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

J.nr. 14-00192-12

Näringsutskottets betänkande över

Medlemsförslag om nordiska trepartssamtal

1. Utskottets förslag

Näringsutskottet föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att genomföra årliga konferenser med trepartssamtal som modell inom ett arbetsmarknadsområde där konstruktiva lösningar på aktuella men även strukturella hinder kan diskuteras

2. Bakgrund

Trepartssamtalen är en grund för den nordiska modellen. Samtalen är en av anledningarna till att vi i dag i Norden har en så pass framgångsrik region. Nordiska samtal genomfördes under en lång tid mellan Nordiska ministerrådet, näringslivet och fackföreningarna. De här samtalen har nu tyvärr helt upphört då näringslivssidan hänvisar till att trepartssamtal på nordisk nivå inte fyller någon funktion.

Detta är något som vi ser som beklagligt. Det finns fortfarande ett värde i att ha trepartssamtal, även om situationen ser annorlunda ut idag jämfört med den tiden då det lades en större vikt vid samtalen.

Det finns en förståelse för näringslivets argumentation om att trepartssamtalen på nordisk nivå inte längre fyller samma funktion. Trots att vi nu har en annan situation där bland annat EU består av 28 medlemsstater och det kan för vissa kännas överflödigt med samtal på nordisk nivå.

Dock så finns det mycket med att vinna på att ta upp trepartssamtalen på nytt. Det finns trots allt ett värde i att ha samtal på nordisk nivå där parterna kan hitta en gemensam praxis för hur vi kan få en stark och förutsägbar arbetsmarknad i Norden. Något som sedan kan utgöra grunden för hur vi kan lösa problem i EU/EES-området i framtiden.

Det ligger i alla seriösa parter intresse att vi har en fungerande nordisk arbetsmarknad där det finns justa villkor. Det gynnar både arbetstagare och företag som följer de lagar och regler som finns.

Nordiska rådet

Tanken med trepartssamtal har med jämna mellanrum lyfts fram inom Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet under de senaste åren. Under Norges ordförandeskap i ministerrådet gavs ämbetsmannakommittén för jämställdhet uppdraget att anordna trepartssamtal i syfte att minska löneskillnaderna mellan män och kvinnor. Frågan lyftes igen av Norges dåvarande arbetsmarknadsminister Anniken Huitfeldt under en konferens som behandlade ungdomsarbetslöshet arrangerad av den svenska regeringen 2013. Huitfeldts idé om trepartssamtal rörande ungdomsarbetslöshet fick positivt respons men det sades att det är svårt att få till detta på nordisk nivå då det på arbetsgivarsidan inte finns samma organisering på nordisk nivå som det gör på den fackliga sidan.

Fremst. 2/2015

Tidigare nummer:
A 1623/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

J.nr. 14-00192-12

Till stor del så är det just detta som är en av de större frågorna att hantera när det gäller att få till konstruktiva trepartssamtal. På den fackliga sidan finns ett väl utbyggt och fungerande samarbete, både på förbunds-nivå och även på nationell nivå. På arbetsgivarsidan är detta samarbetet inte på samma nivå. Arbetsgivarorganisationerna har ett löst samarbete, men det finns inte, likt exempelvis Nordens fackliga samarbetsorganisation (NFS), ett gemensamt finansierat kansli som dagligen arbetar med de nordiska frågorna. Det är något som försvårar möjligheterna till breda samtal om exempelvis den nordiska arbetsmarknadens framtid på längre sikt. Men det öppnar samtidigt upp för samtal inom specifika områden på arbetsmarknaden där personer med god sakkunskap kan mötas och diskutera mer djupgående om hinder inom deras områden.

Det danska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet har tillsatt en arbetsgrupp bestående av företrädare för arbetsgivarorganisationer, arbetstagarorganisationer och departement, för att tillsammans identifiera konkreta gränshinder som parterna är överens om såsom varande besvärande. Parterna ska inte endast ha ett danskt perspektiv, utan ska inhämta synpunkter och input också från samarbetsparterna i övriga Norden. En konferens arrangeras den 30 april i Köpenhamn, där resultaten av dessa sonderingar och diskussioner om gemensamma problemställningar kommer att lyftas fram. Detta uppfattar rådet som ett väldigt positivt initiativ!

Vad vi från rådets sida önskar är en årlig konferens, där arbetsmarknadens tre parter medverkar. Det känns angeläget att sikta in sig på ett aktuellt område på arbetsmarknaden. Vi tror att det finns möjligheter att få fram konstruktiva lösningar inom områden där det är problem. Detta för att öka möjligheterna till att alla medverkande får ut något av konferensen.

Ministerrådet för Arbetsmarknadssamarbetet kommer inom kort att utse en högt profilerad politiker till att göra en översyn av den nordiska överenskommelsen om en gemensam arbetsmarknad och hela det nordiska samarbetet på arbetsmarknadsområdet, på samma sätt som Thorvald Stoltenberg gjorde på Försvars- och utrikespolitikens område och Bo König på Social- och hälsoområdet. Arbetet förväntas påbörjat i mars-april 2015. Trepartssamarbetet är en av de punkter som kommer ingå i mandatet för den strategiska genomlysningen av A-sektorn. Mandatet för uppdraget förväntas bli godkänt av ministrarna i januari-februari 2015. En av de förväntat första uppgifterna blir att inbjuda Nordiska rådets näringsutskott till ett brainstormingmöte för att få input till det fortsatta screeningarbetet. Arbetsmarknadens parter kommer på samma sätt att höras, och arbetet förväntas resultera i 13-15 konkreta åtgärdsförslag

kring hur den gemensamma nordiska arbetsmarknaden kan förbättras. Nordiska trepartssamtal förväntas finnas med i detta.

Nordiska rådet

3. Remissbehandling

Förslaget har inte remissbehandlats. Informella samtal med ministerrådssekretariatet har dock hållits, med medlemsförslaget från Den socialdemokratiska gruppen som utgångspunkt.

Fremst. 2/2015

Tidigare nummer:
A 1623/näring

4. Utskottets synpunkter

Näringsutskottet ställer sig positivt till tanken att årligen genomföra trepartssamtal mellan de nordiska regeringarna/ministerrådet, företrädare för arbetstagar sidan, och företrädare för de privata arbetsgivarna. Samtalen skulle kunna underlätta en öppen dialog mellan parterna i frågor som är angelägna för samtliga, t.ex. frågan om avsaknaden av kompetent arbetskraft, utbildningsbehov, ungdomsarbetslöshet, social dumpning m.m. Näringsutskottet är också väldigt positiva till det initiativ som det danska ordförandeskapet har tagit genom att tillsätta en särskild arbetsgrupp bestående av representanter för arbetsgivarorganisationer, arbetstagarorganisationer och departement, samt att anordna en konferens där dessas gemensamt framtagna problem kan belysas. Om detta faller väl ut kunde det utgöra modell för årligen återkommande samtal av liknande slag, och på nordisk nivå.

Behandlas i:
Näringsutskottet

J.nr. 14-00192-12

5. Konklusion

Näringsutskottet föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att genomföra årliga konferenser med trepartssamtal som modell inom ett arbetsmarknadsområde där konstruktiva lösningar på aktuella men även strukturella hinder kan diskuteras

Mariehamn den 27 januari 2015

Anders Eriksson (ÅF)

Eero Suutari (saml)

Gunvor Eldegard (A)

Heidi Greni (Sp)

Heidi Nordby Lunde (H)

Jörgen Pettersson (ÅC)

Mikkel Dencker (DF)

Lars Tysklind (FP)

Lena Asplund (M)

Pyry Niemi (S)

Rikard Larsson (S)

Ruth Mari Grung (A)

Steingrímur J. Sigfússon (VG)

Tarja Filatov (sd)

Torgeir Knag Fylkesnes (SV)

Medlemsförslag om nordiska trepartssamtal

Trepartssamtalen är en grund för den nordiska modellen. Samtalen är en av anledningarna till att vi i dag i Norden har en så pass framgångsrik region. Nordiska samtal genomfördes under en lång tid mellan Nordiska ministerrådet, näringslivet och fackföreningarna. De här samtalen har nu tyvärr helt upphört då näringslivssidan hänvisar till att trepartssamtal på nordisk nivå inte fyller någon funktion.

Detta är något som vi ser som beklagligt. Det finns fortfarande ett värde i att ha trepartssamtal, även om situationen ser annorlunda ut idag jämfört med den tiden då det lades en större vikt vid samtalen.

Det finns en förståelse för näringslivets argumentation om att trepartssamtalen på nordisk nivå inte längre fyller samma funktion. Trots att vi nu har en annan situation där bland annat EU består av 28 medlemsstater och det kan för vissa kännas överflödigt med samtal på nordisk nivå.

Dock så finns det mycket med att vinna på att ta upp trepartssamtalen på nytt. Det finns trots allt ett värde i att ha samtal på nordisk nivå där parterna kan hitta en gemensam praxis för hur vi kan få en stark och förutsägbar arbetsmarknad i Norden. Något som sedan kan utgöra grunden för hur vi kan lösa problem i EU/EES-området i framtiden.

Det ligger i alla seriösa parter intresse att vi har en fungerande nordisk arbetsmarknad där det finns justa villkor. Det gynnar både arbetstagare och företag som följer de lagar och regler som finns.

Tanken med trepartssamtal har med jämna mellanrum lyfts fram inom Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet under de senaste åren. Under Norges ordförandeskap i ministerrådet gavs ämbetsmannakommittén för jämställdhet uppdraget att anordna trepartssamtal i syfte att minska löneskillnaderna mellan män och kvinnor. Frågan lyftes igen av Norges dåvarande arbetsmarknadsminister Anniken Huitfeldt under en konferens som behandlade ungdomsarbetslöshet arrangerad av den svenska rege-

ringen 2013. Huitfeldts idé om trepartssamtal rörande ungdomsarbetslöshet fick positivt respons men det sades att det är svårt att få till detta på nordisk nivå då det på arbetsgivarsidan inte finns samma organisering på nordisk nivå som det gör på den fackliga sidan.

Nordiska rådet

Till stor del så är det just detta som är en av de större frågorna att hantera när det gäller att få till konstruktiva trepartssamtal. På den fackliga sidan finns ett väl utbyggt och fungerade samarbete, både på förbunds-nivå och på nationell nivå. På arbetsgivarsidan är detta samarbetet inte på samma nivå. Arbetsgivarorganisationerna har ett löst samarbete, exempelvis så medfinansierade de tillsammans med Nordiska ministerrådet ett projekt om den nordiska modellen. Men det finns inte, likt exempelvis Nordens fackliga samarbetsorganisation (NFS), ett gemensamt finansierat kansli som dagligen arbetar med de nordiska frågorna. Det är något som försvårar möjligheterna till breda samtal om exempelvis den nordiska arbetsmarknadens framtid på längre sikt. Men det öppnar samtidigt upp för samtal inom specifika områden på arbetsmarknaden där personer med god sakkunskap kan mötas och diskutera mer djupgående om hinder inom deras områden.

Fremst. 2/2015

Tidigare nummer:
A 1623/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

J.nr. 14-00192-12

Vad vi önskar är en konferens där arbetsmarknadens tre parter medverkar. Medlemsförslaget ämnar även sikta in sig på ett aktuellt område på arbetsmarknaden. Vi tror att det finns möjligheter att få fram konstruktiva lösningar inom områden där det är problem. Detta för att öka möjligheterna till att alla medverkande får ut något av konferensen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Den socialdemokratiska gruppen i Nordiska rådet att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att genomföra årliga konferenser med trepartssamtal som modell inom ett arbetsmarknadsområde där konstruktiva lösningar på aktuella men även strukturella hinder kan diskuteras

Piteå den 7 augusti 2014

Anders Karlsson (S)

Ann-Kristin Johansson (S)

Annette Lind (S)

Billy Gustafsson (S)

Christer Adelsbo (S)

Christian Beijar (ÅSD)

Eeva-Johanna Eloranta (sd)

Gunvor Eldegard (A)

Helgi Hjörvar (A)

Henrik Dam Kristensen (S)

Jorodd Asphjell (A)

Karen J. Klint (S)

Karin Gaardsted (S)

Karin Åström (S)

Knut Storberget (A)

Maria Stenberg (S)

Marit Nybakk (A)

Per Berthelsen (S)

Per Rune Henriksen (A)

Peter Johnsson (S)

Ruth Mari Grung (A)

Sjurður Skaale (Jvfl.)

Sonja Mandt (A)

Suna Kymäläinen (sd)

Tuula Peltonen (sd)

Nordiska rådet

Fremst. 2/2015

Tidigare nummer:
A 1623/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

J.nr. 14-00192-12